

Život i smrt kroz objektiv – Zoran Filipović

Za gosp. Filipovića nije bitno kojom se kamerom snima nego da postoje vizija i namjera iza iste koje onda stvaraju transcendentne fotografije i priče koje stoje za Svijet umjetnika. No pak s druge strane prkos i tvrdoglavost ono je što navodi kao svoju glavnu karakteristiku te imperativ kreativnog procesa što je vidljivo u Gada-fijevoj ponudi koju je odbio jer je znao da će ga kompromisi doći glave, te “Live Aid” fotografiranju gdje ga je isto dovelo na Kulturni koncert na način da mu fotografije nisu bile vezane nikakvim ugovorom (za razliku od ostalih) pa su svi htjeli doći do istih. Radi se o umjetniku koji ne siluje formu (kao mnogi danas) nego se izražava po osjećaju pa je njegov izričaj literarno-fotografski izrazito poetičan i narativan. Njegove fotografije odišu jednim uronom u metafizički, mitološki, semantološki aspekt supstrata medija kojim on svojim predmetima interesa bilo da se radi o golubima ili Papi

SCOPUS

daje jedno dostojanstvo no i poniznost. Njegovi kadrovi pokorno su izvedeni i u njima se sve (što se odluči postaviti bitnim) izražava na svoj način - a Fotograf to samo zahvaća. Nama je svakako bila privilegija ugostiti jednog fotografa i pisca koji izrazito filozofski razmišlja što je iskazao kroz brojne sentencije. No također i uz izlaganje svoje složene i sustavne filozofije vezane uz vlastitu filozofiju procesa koju je prikazao u vlastitom usavršavanju kamere *obscure* koje je učinio naručivanjem *custom* leće koja će zadovoljiti njegove potrebe. Ukratko se pritom osvrnuvši na svoje radove stalno je naglašavao zašto je važno da je čovjek uporan u onome u što radi te da u to i sam vjerujem što je svima prisutnima, posebice studentima, bilo veliko nadahnuće. Radi se o umjetniku *svjetlopisanja* koji se podjednako strastveno bavio i amaterskom i profesionalnom fotografijom, što zapravo ilustrira koliko su „te“ granice ponekad zaista nametnute i nepotrebne i skreću pažnju s onoga što je zaista, i jedno, bitno - činjenica da ne vidimo svi isto sve i da nam je to, ako „to“ znamo artikulirati, najveći adut. Zaista je bila čast i proučavati rad gosp. Filipovića i razgovarati s njim, fleksibilnije – gdje bi svu moguću pažnju posvetio Studentskim pitanjima koliko je, prije istih, posvetio preciznosti svojih riječi te denotacija. Zaista preciznošću jednog filozofa koji je odlučio pisati svoju filozofiju primarno svjetlom, a potom i riječima. Široki spektar područja bav-ljenja fotografijom koji se prelama i na grafički dizajn prikazuje kako je način razmišljanja „fotografa“ primjenjiv i na srodne discipline, gosp. Filipović tako ni u kojem slučaju nije stvarnost predredio Sebi, već je Sebe, stvarnosti – što Nas sve uči kako u životu treba biti ponizan i zahvalan i ako smo takvi prema svojoj umjetnosti, sebi i drugima, umjetnost nam i vrati! Od samog početka Naš je kost bio izrazito otvoren publici, i pitanjima, a najviše je pitanja postavljala mlada pjesnikinja i fotografkinja Marina Jurčić koja je tražila od Našeg gosta savijete za svoje *umjetnikovanje*. Pitanja su bila stručna i precizna, no i kreativna pa je gosp. Filipović pomoću

SCOPUS

njih proširio svoju filozofiju koju je ranije uveo. Radi se o jednoj na prvi pogled „konfliktnoj“ misli gdje fotografije ovisi o fotografu, no i gdje fotograf ovisi o fotografijama! Zašto te misli nisu konflik-tne nadalje ćemo razložiti. Glavna misao gosp. Filipovića iskazana je u poredbi s orahom gdje Umjetnik govori kako je glavni „posao“ dolazak do esencije (oraha, fotografije). Radi se o tome da prema gosp. Filipoviću treba znati stati (u nekom trenutku) no također i ustrajati dok ne dođemo do onoga što smo tražili! Umjetnik dakle, svako za sebe, određuje što je to i isto i traži - najčešće se radi o nekom vidu intuicije koju Kubrick, opisuje parafraziram, znam što ne želim – ne, želim. Zato umjetnik i treba moći znati stati no ne nužno i znati kada, dok isto i ne nađe. Dakako za takvo djelovanje, što gosp. Filipović uvijek i potpisuje jezikom, treba biti vrsta osobe koje „zna što hoće“ - no bez obzira na taj „prkos“ koji Umjetniku treba za filozofski posao, pronalaska biti, nadilaženja prikazanog jednim novim tonom, tog, metaforičkog, suzvučja Pavao Vuk-Pa-vlovića, opet treba zato i kada stati. Priznati si „poraz“ te tražiti ono gdje je „pobjeda“ moguća. Za to navodi, treba iskustvo. Jer ma da se gospodin Filipović adekvatno izražava grafikama, pisa-njem te fotografijom; njegova strpljivost i odlučnost – poštovanje forme, i same umjetnosti, ono su što ga čini Umjetnikom. Jer bez poniznosti, i filozofije, možda danas ni ne bi bio u mogućnosti go-voriti što je govorio. Zaista je bila čast naučiti nešto novo o životu, umjetnosti ali i nama samima što Nam ke Gost dostavio obilato, živo i precizno tako zadovoljivši osnovnu funkciju umjetnost pre-ma Vuk-Pavloviću (poniznost, i razumijevanje Drugoga – ne, na-metanje Sebe).

Andrej Kozina